

Taslak

**TÜRKİYE - ÖZBEKİSTAN HÜKÜMETLERARASI
KARMA EKONOMİK KOMİSYON ALTINCI DÖNEM
TOPLANTISI PROTOKOLÜ
(2021 yılı __ Taşkent)**

Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında 9 Temmuz 1995 tarihinde imzalanan “Türkiye-Özbekistan Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon’un kurulmasına dair sözleşme” kapsamında kurulan Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu'nun (bundan böyle "Komisyon" olarak anılacaktır) Altıncı Dönem Toplantısı ____ 2021 yılında Taşkent şehrinde gerçekleştirilmiştir.

Toplantıya Özbekistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı – Yatırımlar ve Dış Ticaret Bakanı Sayın Sardor Umurzakov, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay başkanlık etmiştir.

Taraflar, Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Şavkat Mirziyoyev’in 19-20 Şubat 2020 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti’ne resmi ziyareti sırasında gerçekleştirilen Üst Düzey Stratejik İşbirliği Konseyi Birinci Zirvesi sonucunda varılan anlaşmaları muhakeme etmiştir.

Karşılıklı anlayış ve yapıcı bir hava içerisinde yürütülen Komisyon Toplantısı sırasında iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin mevcut durumu, bu alanda ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve karşılıklı yatırımların artırılması öncelikli alanlar olarak ele alınmıştır.

Komisyon Toplantısında aşağıda yer alan hususlarda anlaşmaya varılmıştır.

I. İKİLİ TİCARİ VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

Taraflar, iki ülke arasındaki ticaretin gelişimini değerlendirmiş ve önümüzdeki dönemde ikili ticaret hacminin artırılması ve çeşitlendirilmesine yönelik olarak atılacak adımları belirlemiştir.

Taraflar, iki ülke arasındaki ticaretin önümüzdeki yıllarda 5 milyar Dolar seviyesine ulaştırılmasını hedeflediklerini belirterek, ikili ticari ilişkilerin daha da kolaylaştırılması, ticaretin artırılması ve çeşitlendirilmesi amacıyla, Türkiye ve Özbekistan pazarında rekabet avantajına ve karşılıklı ticareti artırma potansiyeline sahip ürünlerin listesini teati etmişler ve bu amaçla düzenli olarak istişarelerde bulunmayı kararlaştırmıştır.

Taraflar, Özbekistan’ın gümrük tarifelerinin belirlenmesine dair çalışmaları hızlandırarak, Tercihli Ticaret Anlaşması müzakerelerini, Anlaşma’nın kapsamını daha da genişleterek hızlandırmayı ve kısa süre içerisinde imzalamayı kararlaştırmıştır.

Taraflar, önümüzdeki dönemde iki ülke iş dünyası temsilcilerinin karşılıklı temaslarının güçlendirilmesine ilişkin çalışmaların artırılarak devam ettirilmesi,

22.4.2021 / 2026

Özbekistan ve Türkiye’de düzenlenecek uluslararası fuarlara iş adamlarının etkin katılımının sağlanması konularını kararlaştırmıştır.

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında ürün ve ulaştırma vasıtalarının geçirilmesinde basitleştirilmiş gümrük koridorunun oluşturulmasına ilişkin Protokolü imzalamıştır.

Özbekistan Cumhuriyeti Devlet Gümrük Komitesi ile Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında dış ticaret gümrük istatistikleri alanında karşılıklı metodolojik ve bilgi işbirliğinin yapılmasına ilişkin Protokolü imzalamıştır.

II. YATIRIM ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, aşağıdaki alanlarda yatırım konusunda işbirliğini genişletmeyi kabul etmiştir.

- Tarımsal ürünlerin üretimi ve işlenmesi için ortak projelerin uygulanması,
- Tekstil ürünlerinin üretimi için projelerin uygulanması ve küresel pazarlara ihraç edilmesi,
- Yüksek kaliteli ayakkabı ve deri eşya üretimi projelerinin uygulanması,
- İlaç üretimi (antibiyotikler, kardiyovasküler ve oftalmolojik, alerjik ve anti-kanser ilaçları),
- Elektroteknik ürünlerin imalatı,
- Maden yataklarının keşfi ve geliştirilmesi.

19-20 Şubat 2020 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti’ne yapılan Üst Düzey ziyaret sırasında varılan anlaşmaların hızlandırılmasını kararlaştırmışlardır.

Karşılıklı üst düzey görüşmeler neticesinde yatırım ve dış ticaret işbirliği projelerinin uygulanması için işbirliğini devam ettirmeyi onaylamıştır.

III. TURİZM ALANINDA İŞBİRLİĞİ.

Taraflar, Özbek ve Türk turizm şirketleri arasında "B2B" formatında iş görüşmeleri düzenlenmesinde ve her iki ülkede gerçekleştirilecek uluslararası turizm fuar ve sergilerde milli stantlar ile daimi katılım sağlanarak turizm alanındaki işbirliğini artırmayı kararlaştırmıştır.

Taraflar gastronomi, ziyaret ve turizmin diğer alanlarında ortak projelerin gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalmıştır.

Özbekistan tarafı, Türkiye’nin kültürel mirasların restorasyonunda gösterdiği yardımlaşma için minnettarlık bildirmiştir ve gelecekte karşılıklı deneyim teatisinde bulunmaya ve yardımlaşmaya devam etmeye karar vermiştir.

Taraflar, Türk sanatçılarının Özbekistan’daki Uluslararası Güzel Sanatlar Festivali’ne ve “Sharq Taronalari” Uluslararası Müzik Festivali’ne katılmasını kararlaştırmıştır.

IV. ULAŞTIRMA VE LOJİSTİK

Taraflar, ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde ulaştırma ve lojistik sektörünün önemine dikkat çekmiş, bu bağlamda, iki ülke kara, hava ve demiryolu taşımacılığı alanındaki işbirliğini genişletme hususunu vurgulamıştır.

Özbekistan tarafı, Türkiye tarafına Uluslararası Karayolu ile Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Hükümetlerarası Anlaşması ve Uluslararası Karma Yük Taşımacılığı

Hükümetlerarası Anlaşma'larının devlet iç prosedürlerinin tamamlandığı ve yürürlüğe girdiği için minnettarlığını bildirmiştir.

Taraflar, Özbek pazarlarına Mersin limanı da dahil olmak üzere Türk limanlarından erişim sağlamak amacıyla çalışmalar yapmayı kararlaştırmışlardır.

Taraflar ikili ve transit ticarete Bakü-Tiflis-Kars demiryolunu daha etkin bir şekilde kullanmayı ve bu amaçla Türkiye'nin "Asya-Pasifik-Çin-Kırgızistan-Özbekistan-Türkmenistan-Azerbaycan-Gürcistan-Avrupa" uluslararası multimodal güzergahının geliştirilmesine yönelik demiryolu idareleri başkanları toplantısının Protokolü"ne katılmasını kararlaştırmıştır.

Taraflar, ihracat yükleri taşımacılığı için Özbekistan bölgesinde Ortak Nakliye Şirketlerinin kurulmasını kararlaştırmıştır.

V. TARIM VE HAYVANCILIK ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Bitki karantinası alanında ikili işbirliğini daha da güçlendirmek amacıyla iki ülke karantina hizmetleri kurumları arası anlaşma imzalamıştır.

Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi konusunda mutabık kalmıştır:

- Türkiye'nin başarılı tarımsal ürün üretici şirketleriyle işbirliği yapılması;
- Özbekistan hayvanlarının tanımlama, soy kütüğü ve döl kontrolü ile modern hayvancılık işletmelerinin kurulması için teknik işbirliği yapılması,
- Kanatlı hayvan ve arıcılık alanlarında iki ülke özel sektör kuruluşları arasında ticari işbirliğinin sağlanması,
- Bitki üretimi ve tohumculuk alanında teknik işbirliği ve uzman eğitiminin sağlanması,
- İki ülke arasında tarımsal yatırımların geliştirilmesi ve işbirliği olanaklarının artırılması,
- Bahçecilik, hayvancılık ve balıkçılık alanındaki bilimsel araştırmaları çerçevesinde ortak araştırma projelerinin yürütülmesi ve talep edilmesi halinde özellikle seracılık faaliyetleri konusunda Türk uzmanları tarafından yerinde inceleme ve teknik eğitim çalışmalarının yapılması,
- Tarımsal ürünlerin pazarlanması, fiyat takibi, fiyatlar zinciri alanında teknik bilgi ve uzman değişimi, karşılıklı pazar araştırmalarının teşviki, sergi ve fuarlara katılımın sağlanması,

"Özbekbaliqşanoat" Derneği ve Türkiye'nin önde gelen balıkçılık şirketleri arasında işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi, ayrıca balıkçılık alanında ortak projelerin gerçekleştirilmesini kararlaştırmıştır.

VI. ENERJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, enerji altyapısının modernizasyonu ve geliştirilmesi için ortak projeler belirlenmesi ve enerji projelerinde her iki ülke yatırımcılarının davet edilerek işbirliğinin genişletilmesi hususunda anlaşmıştır.

Taraflar, "Aksa Enerji" ve "Cengiz Holding" şirketleri katılımıyla Özbekistan Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmekte olan enerji projelerinin hızlandırılması hususunda anlaşmıştır.

Taraflar, enerji verimliliği alanında işbirliğini artırma ve yenilenebilir enerji alanında işbirliğini sürdürmeye karar vermiştir.

Taraflar, Türkiye Maden Arama Genel Müdürlüğü (MTA) ve Özbekistan Jeoloji ve Maden Kaynakları Devlet Komitesi, maden arama ve jeolojik araştırma alanında ortak projelerin yürütülmesi ve mevcut işbirliğinin geliştirilmesi hususunda anlaşmıştır.

VII. TEKNİK İŞBİRLİĞİ

Taraflar, iki ülke arasında kültürel, insani yardım, teknik ve ekonomik alanlarda ilişkilerin geliştirilmesinde Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı'nın (TİKA) önemini vurgulamış, TİKA'nın Özbekistan Cumhuriyetindeki faaliyetlerinden duydukları memnuniyeti dile getirmiştir.

Özbekistan tarafı, koronavirüs salgını sırasında sağlanan insani ve teknik yardım için Türk Uluslararası İşbirliği ve Kalkınma Ajansı'na teşekkür etmiştir.

İkili teknik işbirliğinin daha da geliştirilmesi ve sistematikleştirilmesi amacıyla TİKA ile öncelikli alanları kapsayan 3 yıllık (2021-2023) İşbirliği Programı'nın ortaklaşa geliştirilmesine ve onaylanmasına karar vermiştir.

VIII. TAAHHÜT VE TEKNİK DANIŞMANLIK

Taraflar, müteahhitlik sektörünün iki ülke ilişkilerinin daha da geliştirilmesi bağlamında büyük önem arz ettiğini vurgulamışlar ve bu sektördeki işbirliğinin daha da geliştirilmesi amacıyla ikili kurumlar arası Memorandum geliştirilmesi ve imzalanmasını kararlaştırmıştır.

IX. STANDARTLAR VE METROLOJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, standardizasyon, uygunluk değerlendirmesi ve metroloji alanlarında Özbekistan Standardizasyon, Metroloji ve Belgelendirme Ajansı "UzSTANDART" ile Türk Standartları Enstitüsü (TSE) arasındaki mevcut işbirliğinden duydukları memnuniyeti ifade etmişler ve işbirliğinin devamlı olarak geliştirilmesi konusunda mutabık kalmıştır.

X. TEKNOLOJİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, aşağıdaki alanlarda işbirliğini geliştirmek konusunda anlaşmıştır:

- Teknoloji ve inovasyon alanında iyi uygulama örnekleri ve deneyimlerin paylaşılması;
- İki ülkenin Teknoparkları ya da benzer yapıları arasında mutabakat anlaşmaları imzalanması suretiyle güçlü işbirlikleri kurulması;
- İhtiyaç duyulan orta / yüksek veya yüksek teknoloji ürünlerinin Türk Teknopark firmaları tarafından düşük maliyet ve yüksek kalitede temin edilmesi;
- İki ülkenin teknoloji tabanlı firmalarını ve girişimcilerini bir araya getirmek ve işbirlikleri kurmak amacıyla faaliyetler yürütülmesi;
- İki ülkenin araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) ve Tasarım Merkezleri arasında proje temelli işbirliğinin geliştirilmesi;
- İki ülkenin Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yürütülmekte olan nitelikli projeler ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması.

XI. EĞİTİM ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, Özbekistan Cumhuriyeti topraklarında eğitim alanında önde gelen Türk eğitim kurumlarının şubelerinin açılması hususunda anlaşmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında eğitim alanında işbirliği anlaşması imzalanmasına karar vermiştir.

Taraflar, teknik ve mühendislik bilimleri, tıp ve diğer alanlarda işbirliğini yoğunlaştırdı. İki ülke Üniversitelerinin profesörleri ve öğretmenleri uluslararası konferans ve sempozyumlara birlikte katılmayı, Cumhuriyetimiz üniversitelerinde Türk öğretmenler tarafından tecrübe dersleri ve konferanslar verilmesi hususunda anlaşmıştır.

Taraflar, iki ülke arasındaki eğitim ilişkilerini hızlandırmak için 2021-2022 döneminde karşılıklı ziyaretler gerçekleştirecektir.

XII. SAĞLIK ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Özbekistan ve Türkiye arasında sağlık alanında ikili işbirliğinin geliştirilmesine yönelik ikili projelerin uygulanmasını hızlandırma ve yeni projeleri uygulamaya devam etme hususunda anlaşmıştır.

Özbek tarafı, Taşkent'te şube açmayı planlayan Bahçesaray Üniversitesi'ne teşekkür etmiş ve bu projenin kısa sürede uygulanması için anlaşmışlardır.

XIII. ÇALIŞMA VE SOSYAL KORUMA ALANINDA İŞBİRLİĞİ

Taraflar, aile, çalışma ve sosyal hizmetler alanında ikili işbirliğinin iki ülkenin yetkili Bakanlık ve idareleri arasında devam eden müzakereler çerçevesinde geliştirilmesi hususunda anlaşmıştır.

Taraflar, Türkiye'de çalışmakta olan Özbekistan vatandaşları haklarının korunması hususunda anlaşmıştır.

***

Taraflar, Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyonu'nun Yedinci Dönem Toplantısı'nın Türkiye'de yapılması konusunda anlaşmışlardır. Komisyon toplantısının kesin tarihleri diplomatik kanallar üzerinden belirlenecek.

Bu Protokol, Özbekçe ve Türkçe dillerinde ___ 2021 tarihinde Taşkent'te imzalanmıştır. Bu durumda, her iki metin de aynı kuvvete sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti

Hükümeti Adına

Özbekistan Cumhuriyeti

Hükümeti Adına

**TÜRKİYE - ÖZBEKİSTAN HÜKÜMETLERARASI
KARMA EKONOMİK KOMİSYON ALTINCI DÖNEM
TOPLANTISI GÜNDEMİ**

- 1. Özbekistan ve Türkiye'deki sosyo-ekonomik değişiklikler hakkında**
- 2. Özbekistan ile Türkiye arasındaki ticari ve ekonomik işbirliğinin mevcut durumu ve ilişkilerin daha da geliştirilmesi hakkında**
- 3. Ticaret ve ekonomik işbirliğini genişletmeye yönelik önlemler hakkında**
  - ikili ticaret ilişkileri için uygun koşulların yaratılması, ikili ticaret yapısının yapısını genişletmek ve çeşitlendirmek için düzenli olarak karşılıklı istişarelerde bulunmak ve bu çerçevede ikili ticaret cirosunun genişletilmesine yönelik mal listelerinin paylaşımı;
  - Özbekistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında Tercihli Ticarete İlişkin Hükümetlerarası Anlaşmanın imzalanması.
- 4. Yatırım işbirliğini genişletmek için önlemler hakkında**
  - gelişmiş teknolojik çözümlerin getirilmesi yoluyla yatırım bağlarının daha da genişletilmesi ve gelecek vaat eden projelerin uygulanması için özel önlemlerin belirlenmesi;
  - Özbekistan Cumhuriyeti topraklarında hayata geçirilen gelecek vaat eden projelerin Türkiye Cumhuriyeti işletmelerinin katılımıyla uygulanmasına devam edilmesi.
- 5. Turizm alanında işbirliği hakkında**
  - Turizm alanında faaliyet gösteren önde gelen Türk firmalarıyla birlikte Semerkant, Buhara, Harezm ve Taşkent bölgelerinde modern uluslararası turizm komplekslerinin oluşturulması;
  - Özbekistan ile Türkiye arasında Turizm Ortak Komisyonu'nun ikinci toplantısının tarih ve gündeminin belirlenmesi.
- 6. Taşımacılık ve lojistik alanında işbirliği hakkında**
  - Özbek ürünlerinin Mersin limanı da dahil olmak üzere Türk limanları aracılığıyla Avrupa ülkeleri pazarlarına girmesine yönelik fırsatlar yaratacak önlemlerin tartışılması
  - Bakü-Tiflis-Kars uluslararası demiryolunun kullanımına ilişkin olasılıkların tartışılması;
  - Demiryolu araç ve makinelerinin üretimi ve bakımı, demiryolu altyapısının geliştirilmesi, demiryollarının dijitalleşmesi, güç dağıtımı ve yoğunluk yönetimi, eğitim, danışmanlık hizmetleri ve deneyim alışverişi alanında işbirliğinin tartışılması;
  - karayolu taşımacılığı konusunda işbirliği için alanların belirlenmesi.
- 7. Tarım ve hayvancılıkta işbirliği hakkında**
  - tarım alanında deneyim alışverişi, eğitim ve yeniden eğitimde işbirliğini genişletmek;

- Türkiye'nin önde gelen tarım işletmelerinin Özbekistan'daki muadilleri ile arazi kaynakları yönetimi olmak üzere arazi yönetimi alanında bilimsel araştırmalar çerçevesinde TİKA bazında teknik işbirliği;

- iki ülkenin özel sektörleri arasında kümes hayvanları ve arıcılık alanında ticari işbirliği;

- "O'zbekbaliqsanoat" Derneği ile Türkiye'nin önde gelen balıkçılık şirketleri arasında işbirliğinin kurulması ve balıkçılık alanında ortak projelerin hayata geçirilmesi.

8. Enerji alanında işbirliği hakkında

- "Aksa Enerji" ve "Cengiz Holding" katılımıyla Özbekistan Cumhuriyeti'nde gelecek vadeden projelerin hayata geçirilmesinin tartışılması;

- Enerji altyapısının modernizasyonu ve geliştirilmesi için ortak projelerin belirlenmesi ve uygulanması konularının tartışılması;

- enerji verimliliğinin artırılması ve yenilenebilir enerji alanında işbirliğinin sürdürülmesi.

9. Teknik işbirliği hakkında

- TİKA'nın Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki faaliyet durumu ve ulusal kalkınma projelerine katılımı hakkında;

- Planlanan işbirliği projelerinin tartışılması.

10. Standartlar ve metroloji alanında işbirliği

- TSE ile UzStandard arasında 2018-2022 eylem planının uygulanmasının görüşülmesi.

11. Teknoloji alanında işbirliği hakkında

- İki ülkenin araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) ve tasarım merkezleri arasında işbirliğinin geliştirilmesi;

- iki ülkenin teknoparkları veya benzer kurumları arasında işbirliği kurulması.

12. Diğer alanlarda işbirliği hakkında

- eğitim alanında işbirliğini genişletmek için alanların belirlenmesi;

- Özbekistan ve Türkiye arasında sağlık alanında işbirliğinin geliştirilmesi ve işbirliğinin sürdürülmesine yönelik ikili projelerin uygulanmasının değerlendirilmesi;

- İki ülkenin yetkili bakanlıkları ve daireleri arasında devam eden müzakereler çerçevesinde çalışma ve sosyal hizmetler alanında ikili işbirliğinin geliştirilmesi hakkında.

13. Komisyonun bir sonraki toplantısının tarihi ve yeri hakkında